

Straat: Mr. H. Enschedeweg
Huisnummer: 15
Postcode: 2111 EA
Plaats: Aerdenhout
Buurt: Oosterduinpark
MIP-nummer: NH-BLOEM-378
Object: Villa Habeo Horam
Architect: J. van den Ban
Bouwjaar: 1908

Inleiding

VILLA in 1908 ontworpen door de bekende Haarlemse architect J. van den Ban in een eclectische bouwstijl met kenmerken van het classicisme (de Dorische portico) en de Oud Hollandse bouwstijl (kruiskoziijnen). Binnen de typologie is de kapvorm, met de ophoging in het midden, bijzonder. De ligging op een (moderne) vijfsprong is beeldbepalend.

Omschrijving

De plattegrond is een rechthoek met een dwarsgeplaatste aanbouw, eveneens rechthoekig. Het hoofdedeelte is tweelaags (in kruisverband) onder een schilddak met steekappen, de aanbouw is éénlaags eveneens onder een schilddak. Op de noklijn van het hoofdhuis is een lichtstraat geplaatst, tussen twee schoorstenen. De houten bakgoot rust op klossen. Onder de goot loopt een fries van gepleisterde vierkante velden in een gemetselde omlijsting.

De voorgevel is (pseudo-)symmetrisch met twee steekappen op de hoeken en een uitgebouwde Dorische portico onder een inbandig balkon. De gevelwanden onder de steekappen hebben op de begane grond een driedelig venster onder een lijst met glas-in-lood in de bovenlichten. Hierboven, op de verdieping bevindt zich een kruiskozijn met luiken en geel glas in de negenruits bovenlichten. In de paneelsgewijs gestucte topgevel ten slotte een kleiner kruiskozijn met vierruits bovenlichten en ook met luiken. De linker steekap is afgewolfd. De Dorische portico heeft twee zuilen met in het fries van het hoofdgestel de woorden HABEO HORAM (ik heb de tijd). Het balkon hierboven heeft een houten balustrade met vaasvormige balusters (de attiekzone). De openslaande balkondeuren hebben geel glas in achttienruits bovenlicht. In de kap, boven het balkon, is een klein dakvenster geplaatst met twee vierruits vensters. De voorgevel van de aanbouw heeft een paar hoge openslaande deuren. De andere vensteropeningen, waaronder een mandeur, zijn zeer eenvoudig vormgegeven.

De rechter zijgevel aan de Zandvoorterweg heeft een middenrisaliet onder een steekap met afgewolfd zadeldak. De begane grond wordt ingenomen door een Dorische galerij, die overgaat in een serre. De galerij verspringt mee met de middenrisaliet. De hoeken van de galerij, de middenrisaliet en de serre worden gedragen door vierkante, Dorische pijlers. Het hoofdgestel wordt ook hier bekroond door de balustrade van de balkons. De balkons links en rechts hebben openslaande deuren met geel glas in de bovenlichten, net als bij de voorgevel, maar hier met luiken. Het rechter balkon is inbandig en heeft de bovenlichten afgeschermd door de overkragende kap en dus ook minder hoge luiken. In de middenrisaliet is sprake van een Frans balkon. In de topgevel van de middenrisaliet ten slotte is een driedelig venster opgenomen met ook hier geel glas in de bovenlichten.

De achtergevel heeft op de begane grond een gekoppeld en een enkel venster, beide onder een zware lijst, vergelijkbaar met de lijsten van de voorgevel. Ook de achterdeur naar de tuin heeft een lijst. Op de verdieping bevinden zich drie kruiskozijsen met luiken en geel glas in de bovenlichten. De aanbouw heeft een venster met opgeklampte luiken.

De linker zijgevel aan de Marius Bauerlaan heeft centraal drie hoge vensters onder strekken met glas-in-lood en daaronder twee gewone vensters. Rechts hiervan bevinden zich op de verdieping (met luiken) en op de begane grond (zonder luiken) twee vensters als in de andere gevels.

Waardering

De villa Habeo Horam uit 1908 naar ontwerp van de bekende Haarlemse architect J. van der Ban is architectuurhistorisch van belang vanwege de kwaliteit van het ontwerp, met name de manier waarop classicistische elementen zijn geïntegreerd in een moderne vormtaal en daarnaast vanwege de bijzondere kapvorm. De villa is stedenbouwkundig van belang vanwege de beeldbepalende ligging. De villa is gaaf in hoofdvorm en in onderdelen.